

II

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt)

BESLUT

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 24 april 2007

om det statliga stöd C 7/2005 som Slovenien genomför inom ramen för sin lagstiftning om miljögodkända energiproducenter

[delgivet med nr K(2007) 1181]

(Endast den slovenska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2007/580/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med ovan nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig⁽¹⁾, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse som kommissionen diarieförde den 1 oktober 2003 anmälde Slovenien en stödordning för

framtida investeringar i energiproducerande företag i Slovenien i enlighet med interimsförfarandet i bilaga IV, avsnitt 3, stycke 1 c i Anslutningsfördraget för Tjeckien, Estland, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Slovenien och Slovakien. Anmälan diariefördes som statligt stöd nummer SI 7/03.

(2) Under den skriftväxling som följde kom det fram att två kraftverk som nämndes i beskrivningen av bakgrunden till den anmälda åtgärden föreföll motta stöd genom en annan statlig stödordning. Denna senare (nedan kallad "ordningen") diariefördes av kommissionen den 6 december 2004 som statligt stöd nummer NN 80/04.

(3) På grundval av tillgängliga uppgifter hyser kommissionen tvivel på att vissa delar av ordningen verkligen är förenliga med den inre marknaden. Därför fattade kommissionen den 2 februari 2005 beslut om att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget (nedan kallat "beslutet att inleda ett förfarande") och uppmanade Slovenien att inkomma med sina synpunkter. Beslutet att inleda förfarandet offentliggjordes den 15 mars 2005 i *Europeiska unionens officiella tidning*⁽²⁾. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter inom en månad efter offentliggörandet av beslutet.

⁽¹⁾ EUT C 46, 22.2.2005, s. 3.

⁽²⁾ EUT C 63, 15.3.2005, s. 2.

- (4) I en skrivelse av den 11 mars 2005, som diariefördes den 14 mars 2005, framförde Slovenien sina synpunkter på de tvivel som kommissionen uttryckte i beslutet att inleda ett förfarande. Kommissionen ställde följdfrågor till Slovenien den 25 april 2005, den 11 juli 2005, den 23 november 2005 och den 22 juni 2006 på vilka Slovenien svarade med skrivelser av den 14 juni 2005, som kommissionen diarieförde samma dag, den 20 september 2005, diarieförd samma dag, den 31 januari 2006, diarieförd samma dag, och den 7 juli 2006, diarieförd den 14 juli 2006.
- (5) Det har inte inkommit några synpunkter från andra berörda parter.
- (6) Den 25 oktober 2006 hölls ett tekniskt möte mellan kommissionen och de slovenska myndigheterna, efter vilket Slovenien skickade ytterligare uppgifter i en skrivelse av den 23 november 2006, diarieförd den 24 november 2006.

2. BESKRIVNING AV ORDNINGEN

- (7) Stödordningen utformades 2001 i syfte att stödja förnybar elenergiproduktion och kraftvärmeverk i Slovenien, och i syfte att säkra energiförsörjningen från inhemska källor.
- (8) För att en elenergiproducent skall kunna komma i fråga för stöd från ordningen måste den vara miljögodkänd av ministeriet för miljö, fysisk planering och energi ⁽¹⁾.
- (9) Tre typer av elenergiproducenter kan miljögodkännas:
- i) Kraftverk som producerar elenergi från förnybara källor, utom vattenkraftverk med en kapacitet på mer än 10 MW.
 - ii) Kraftvärmeverk med en effektivare produktion än genomsnittet utom kommunala värmestationer med kapacitet på mer än 10 MW eller industrivärmestationer med kapacitet på mer än 1 MW.
 - iii) Värmekraftverket Trbovlje (nedan kallat "kraftverket Trbovlje") för den del av dess produktion som används upp till 15 % av den inhemska primärenergi som behövs för att täcka Sloveniens förbrukning av elenergi.
- (10) År 2003 hade de miljögodkända elproducenterna nästan 11,2 % av den slovenska elenergimarknaden. Den andel som utgörs av annan energi än den som produceras vid kraftverket Trbovlje och kraftvärmeverken i Ljubljana uppgår till 2,7 %.
- (11) Miljögodkända producenter har rätt att få hela sin produktion uppköpt av det företag som hanterar det nät till vilket de är anslutna till ett pris som staten varje år fastställer och justerar. Det priset är högre än marknadspriset. Miljögodkända producenter får också besluta att sälja sin elenergi direkt på marknaden, i vilket fall de har rätt till ett statligt stöd som motsvarar skillnaden mellan de inkomster de skulle fått vid försäljning av elenergin till elnätsföretaget och de faktiska inkomsterna från försäljningen på marknaden.
- (12) De av elnätsföretagets förluster som uppstår till följd av det obligatoriska köpet täcks genom utbetalning ur en fond som inrättats på laga grund. Med fondmedel betalas också stöd till de miljögodkända producenter som beslutar sig för att köpa sin elenergi på marknaden. Fondens medel består av skattelikhande avgifter för energiförbrukning som betalas av alla användare i Slovenien.

3. REDOGÖRELSE FÖR TVIVLEN I BESLUTET ATT INLEDA ETT FÖRFARANDE

- (13) Efter en granskning av tillgängliga uppgifter kom kommissionen fram till att stödet utgör statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget, eftersom det uppfyller samtliga fyra kriterier som nämns i artikeln.
- (14) Kommissionen tvivlar också på att stödordningen kan anses förenlig med den gemensamma marknaden.

⁽¹⁾ Uredba o pogojih za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca električne energije (beslut om villkor för miljögodkännande av elenergiproducenter), – Sloveniens officiella tidning, nr 29/01 och 99/01.

- (15) Kommissionen granskade därefter den anmälda stödordningen mot bakgrund av gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön⁽¹⁾ (nedan kallade "miljöriktlinjerna"). Den granskningen gav upphov till tvivel på att stödet är förenligt med miljöriktlinjerna, särskilt när det gäller definitionen av producenter som använder förnybar energi och effektiva kraftvärmeverk, och när det gäller stödnivån jämfört med producenternas faktiska överskjutande kostnader.
- (16) Stödet har också granskats med beaktande av kommissionens meddelande om analysmetodiken för statligt stöd i samband med så kallade stranded costs (kostnader som det inte går att få täckning för i en konkurrensutsatt marknad)⁽²⁾ (nedan kallad "metoden"). Analysen ledde till tvivel om stödordningens förenlighet med metoden. Det var framförallt inte möjligt att fastställa om stödet är tillräckligt exakt beräknat för den beräkning per enskilt kraftverk som behövs för metoden.
- (17) I ett tredje led analyserades stödet som kompensation för avgifter i samband med tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Den analysen leddde till tvivel om huruvida stödet är förenligt med reglerna, eftersom kommissionen för en majoritet av stödmottagarna inte tillräckligt exakt kunde definiera vilka tjänster av allmänt ekonomiskt intresse det rörde sig om, och för den enda stödmottagare där detta var möjligt gick det inte att avgöra om ersättningen stod i proportion till tjänsten.
- (18) Kommissionen hyser således tvivel om att det stöd som finansieras med skattelikhande avgifter från konsumenterna verkligen är förenligt med artiklarna 25 och 90 i EG-fördraget.

4. SYNTPUNKTER FRÅN ANDRA BERÖRDA PARTER

- (19) Det har inte inkommit några synpunkter från andra berörda parter på beslutet att inleda ett förfarande.

⁽¹⁾ EGT C 37, 3.2.2001, s. 3.

⁽²⁾ Mottagen av kommissionen den 26 juli 2001. Återfinns på webbplatsen för Generaldirektoratet för konkurrens: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_sv.pdf
Meddelat till medlemsstaterna genom skrivelse av den 6 augusti 2001, ref. SG(2001) D/290869.

5. MEDLEMSSTATENS URSPRUNGLIGA SYNTPUNKTER

- (20) I en skrivelse av den 11 mars 2005, som diariefördes den 14 mars 2005, framförde Slovenien sina synpunkter på de tvivel som kommissionen uttryckte i beslutet att inleda ett förfarande. Dessa synpunkter behandlar endast frågan om definition av statligt stöd och de skattelikhande avgifterna.

5.1 Förekomst av statligt stöd

- (21) Slovenien framhöll att de slovenska distributörerna inte är statligt ägda till 100 %, och att företagsägandet i praktiken är fördelat mellan staten (runt 80 %) och enskilda investeringsfonder och andra (runt 20 %). I slovensk lagstiftning skiljer man i samband med det obligatoriska köpet inte på statligt och privat ägda företag. I energilagen⁽³⁾ finns det inte några villkor enligt vilka företagen skall vara statligt ägda, utan lämnar öppet både för statligt och privat ägande.
- (22) Enligt Slovenien innebär det faktum att ett statligt ägt företag kan stå bakom det obligatoriska köpet inte att det är fråga om statligt stöd. Hänvisning görs till domstolens dom av den 13 mars 2001 i mål C-379/98.
- (23) Vidare framhåller Slovenien att systemet med inköp av elenergi från miljögodkända producenter enligt slovensk lagstiftning i hög grad liknar andra system som kommissionen redan har gått igenom, t.ex. ärende NN 27/2000 och NN 68/2000⁽⁴⁾, där kommissionen kom fram till att det inte var fråga om statligt stöd. Slovenien anser att kommissionen i båda fallen kommit fram till att skyldigheten avsåg både en del privata och en del offentliga nätföretag, och därför kunde bestämmelserna eller ärendena i fråga inte anses utgöra statligt stöd.

- (24) Med beaktande av ovanstående invändningar och gällande system anser Slovenien att frågan om invecklade ägandeförhållanden inte i sig ändrar det faktum att själva medlen inte kommer från statliga resurser.

⁽³⁾ Sloveniens officiella tidning nr 79/1999 och 51/2004.

⁽⁴⁾ EGT C 164, 10.7.2002, s. 3, för båda ärendena.

(25) Slovenien anser vidare att obligatoriska betalningar till statliga företag inte utgör statligt stöd om företaget inte har rätt disponera dem fritt. För det obligatoriska köpet är källan till finansiering av stödordningen avgiften för nyttjande av nätet som alla elenergiförbrukare betalar och som tas ut av nätföretagen genom en separat faktura i ett bestämt syfte.

5.2 Skattelikhande avgifter

(26) Slovenien understryker att stödordningen med obligatoriskt köp finansieras med avgifter för nyttjande av nätet som alla elkonsumenter betalar på samma, på förhand kända, villkor. Avgiften för nyttjande av nätet fastställs av Sloveniens regering och energimyndigheten, som reglerar energimarknaden. Skillnader i priser täcks genom att nätföretagen köper elenergi till fasta priser och säljer till marknadspris. Eventuella förluster täcks med avgifterna för nyttjande av nätet. Företag som är skyldiga att köpa får inte medel från staten utan från avgifterna för nyttjande av nätet.

(27) Företagen skall föra över dessa medel till ett särskilt konto. Medlen används också för betalning av andra bidrag om de miljögodkända producenterna säljer en del av sin elenergi själva eller genom en mellanhand.

(28) Slovenien hävdar också att stödordningen inte inkluderar något statligt eller annat stöd genom vilket medlen överförs. Medlen för finansieringen av ordningen kan inte anses komma från de skattelikhande avgifterna, eftersom de inte kommer från statsbudgeten och inte kan tillskrivas staten.

6. DE SKATTELIKHANDE AVGIFTERNA ENLIGT SLOVENIEN

(29) I ytterligare skrivelser till kommissionen presenterade Slovenien de skattelikhande avgifterna.

Förnybara energikällor

(30) Slovenien kom med nya uppgifter om stödordningens miljöskyddsmål. För det första infördes stödordningen för att bidra till de allmänna miljöpolitiska målen:

i) Effektivt energiutnyttjande.

ii) Ökad användning av förnybara energikällor i gemenskapens primära energibalans från 8,8 % år 2001 till 12 % år 2010.

(31) Målen omfattar målen för samproduktion och förnybara källor som båda ingår i stödordningen för köp av elenergi. Det målet sammanfaller med målen för Slovenien som fastställs i bl.a. Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/77/EG av den 27 september 2001 om främjande av el producerad från förnybara energikällor på den inre marknaden för el⁽¹⁾. I direktiv 2001/77/EG fastställs vägledande mål för enskilda medlemsstater. Målet för Slovenien är att andelen förnybar energi skall uppgå till 32,6 % år 2010.

(32) Antalet kraftverk från vilka elenergi köps upp inom ramen för stödordningen uppgår till 434, och av dessa är 430 anslutna till distributionsnätet och 4 till överföringsnätet. Mer än 90 % av kraftverken som är anslutna till distributionsnätet är vattenkraftverk, övriga är kraftverk som drivs med biomassa, solkraftverk och värmekraftverk.

(33) Stödordningen stöder sig på den slovenska lagen om fastställande av avgifter och om köp av elenergi från miljögodkända producenter av elenergi⁽²⁾, som började gälla den 4 april 2002.

(34) De villkor för köp av elenergi som för närvarande gäller för miljögodkända kraftverk och nät- eller systemföretag har fastställts för en tioårsperiod.

(35) Slovenien klargjorde att enligt artikel 4 i 1999 års energilag definieras förnybara energikällor i enlighet med direktiv 2001/77/EG.

⁽¹⁾ EGT L 283, 27.10.2001, s. 33.

⁽²⁾ Sloveniens officiella tidning nr 25/2002.

- (36) Stödordningens huvudsyfte är att säkerställa lämpliga ekonomiska villkor för utveckling och genomförande av nya projekt för miljögodkända kraftverk. För fastställande av inköpspriserna för enskilda typer av miljögodkända kraftverk, som kan garantera åtminstone en minimiavkastning för nya investeringar användes en kostnadsanalys för enskilda miljögodkända kraftverk (med hänsyn till primära energikällor och storlek). Nivån på stödet eller utbetalningarna definierades som skillnaden mellan den enhetliga årsinköpsavgiften och det genomsnittliga marknadspriset för elenergi. Om marknadspriset ökar minskar utbetalningarna i motsvarande grad.
- (37) I tabellen nedan jämförs produktionskostnader för miljögodkända producenter per teknisk kategori och storlek med utbetalningarna i stödordningen. Tabellen bygger på ett genomsnittligt marknadspris på 8 SIT/kWh. Det värdet tjänar blott som referens då utbetalningarna minskar när marknadspriset ökar.
- (38) I samtliga fall är produktionskostnaderna högre än de genomsnittliga marknadspriserna och de garanterade enhetliga inköpspriserna enligt de miljögodkända producenternas stödordning.

Tabell 1

Jämförelse mellan produktionskostnader för miljögodkända kraftverk och inköpspriset enligt stödordningen

Typ av miljögodkänt kraftverk med avseende på primär energikälla	Kapacitet	Produktionskostnader	Skillnad	Premier	
	Storlek	[kW]	[SIT/kWh]	[SIT/kWh]	[SIT/kWh]
Vattenkraftverk	upp till 1 MW	100	15,53	7,53	6,75
	från 1 MW till 10 MW	3 000	14,33	6,33	6,23
Kraftverk som drivs med biomassa	upp till 1 MW	600	24,80	16,80	8,69
	över 1 MW	1 500	18,18	10,18	8,17
Vindkraftverk	upp till 1 MW	100	23,28	15,28	6,55
	över 1 MW	20 000	15,49	7,49	6,05
Geotermiska kraftverk		3 000	14,59	6,59	6,05
Solkraftverk	upp till 36 kW	36	175,26	167,26	81,67
	över 36 kW	100	122,58	114,58	7,46
Andra miljögodkända kraftverk (biogas)		120	30,39	22,39	20,97
Miljögodkända kraftverk eller värmeverk som använder kommunalt avfall	upp till 1 MW	100	13,97	5,97	4,74
	från 1 MW till 10 MW	3 000	12,08	4,08	3,87
Kraftvärmeverk för fjärrvärme	upp till 1 MW	700	16,54	8,54	5,9
	från 1 MW till 10 MW	3 000	14,56	6,56	5,38
Industrikraftvärmeverk	upp till 1 MW	700	14,95	6,95	4,83

Ann.: Med ett uppskattat marknadspris på 8 SIT/kWh.

- (39) Som framgår av tabellen nedan som utarbetats på grundval av en kostnadsanalys och en ekonomisk beräkning per kategori miljögodkända kraftverk, överskrider nettonuvärdet för inköpspriserna enligt stödordningen inte nettonuvärdet för samtliga investeringskostnader för något av de miljögodkända kraftverken.

Tabell 2

Jämförelse mellan nettonuvärdet för inköspriset och investeringskostnaderna för enskilda miljögodkända kraftverk

Typ av miljögodkänt kraftverk med avseende på primär energikälla	Kapacitet	Beräknad årlig försäljning	Särskilda investeringskostnader	Investeringar	Årliga premier	Premier – investeringskostnader	
	Storlek	[kW]	[MWh]	[SIT/kW]	[miljoner SIT]	[miljoner SIT per år]	[miljoner SIT]
Vattenkraftverk	upp till 1 MW	100	456	480 000	48	2,9	- 21,0
	från 1 MW till 10 MW	3 000	10 656	380 000	1 140	63,1	- 549,1
Kraftverk som drivs med biomassa	upp till 1 MW	600	2 725	990 000	594	22,5	- 369,3
	över 1 MW	1 500	6 813	660 000	990	52,9	- 492,1
Vindkraftverk	upp till 1 MW	100	187	341 000	34	1,2	- 22,2
	över 1 MW	20 000	40 800	253 000	5 060	234,5	- 2 802,2
Geotermiska kraftverk		3 000	20 736	715 000	2 145	119,2	- 1 029,1
Solkraftverk	upp till 36 kW	36	34	1 430 000	52	2,7	- 26,2
	över 36 kW	100	116	1 210 000	121	0,8	- 105,4
Andra miljögodkända kraftverk (biogas)		120	628	913 000	110	12,5	- 1,0
Miljögodkända kraftverk eller värmeverk som använder kommunalt avfall	upp till 1 MW	100	624	319 000	32	2,8	- 7,0
	från 1 MW till 10 MW	3 000	19 728	286 000	858	72,5	- 212,0
Kraftvärmeverk för fjärrvärme	upp till 1 MW	700	2 496	198 000	139	16,1	- 16,0
	från 1 MW till 10 MW	3 000	10 698	165 000	495	63,0	- 19,3
Industrikraftvärmeverk	upp till 1 MW	700	3 135	187 000	131	2,5	- 5,0

Anm.: Med en diskontonivå på 8 %, en period på 15 år och en sänkning av inköspriserna eller premierna på 5 % efter fem år och 10 % efter tio år enligt lagen om inköp.

- (40) Utbetalningar för enskilda miljögodkända kraftverk omfattar också kapitalavkastningen enligt slovensk lagstiftning. Denna uppgår till en diskontonivå på minst 8 % för investeringar med offentliga medel. När inköspriserna och utbetalningarna inte samordnas blir den gällande avkastningen för alla miljögodkända kraftverk som använder förnybar energi lägre än 8 %, vilket visas i tabellen nedan. För solkraftverksutbetalningar tillåts inte någon kapitalavkastning (negativ avkastning), särskilt inte när det gäller små och medelstora kraftverk.

Tabell 3

Kapitalavkastning för enskilda miljögodkända kraftverk

Typ av miljögodkänt kraftverk med avseende på primär energikälla	Kapacitet	Premier	Kapitalavkastning inkluderat i premien	
	Storlek	[kW]	[SIT/kWh]	
Vattenkraftverk	upp till 1 MW	100	6,75	6,95 %
	från 1 MW till 10 MW	3 000	6,23	7,90 %
Kraftverk som drivs med biomassa	upp till 1 MW	600	8,69	2,30 %
	över 1 MW	1 500	8,17	6,00 %
Vindkraftverk	upp till 1 MW	100	6,55	0,40 %
	över 1 MW	20 000	6,05	6,35 %
Geotermiska kraftverk		3 000	6,05	7,30 %
Solkraftverk	upp till 36 kW	36	81,67	-1,4 %
	över 36 kW	100	7,46	-15,0 %
Andra miljögodkända kraftverk (biogas)		120	20,97	6,80 %
Miljögodkända kraftverk eller värmeverk som använder kommunalt avfall	upp till 1 MW	100	4,74	4,40 %
	från 1 MW till 10 MW	3 000	3,87	7,30 %
Kraftvärmeverk för fjärrvärme	upp till 1 MW	700	5,9	0,49 %
	från 1 MW till 10 MW	3 000	5,38	4,20 %
Industrikraftvärmeverk	upp till 1 MW	700	4,83	-0,1 %

Anm.: Kapitalavkastning beräknad på investeringar i miljögodkända kraftverk (se tabell 2) med hänsyn till det aktuella värdet på premierna.

Kraftvärmeverk

- (41) Sloveniens förklaring är att nya kraftvärmeverksenheter är utrustade med gasturbiner med en elektrisk effektivitet på 37–40 % och en total effektivitet på över 80 %. Nya mindre turbiner når en elektrisk effektivitet på över 30 % och en total effektivitet på över 80 %. Eftersom den genomsnittliga elektriska effektiviteten för vanliga värmekraftverk i Slovenien ligger på runt 31 %, visar detta på stora besparingar av primärenergi (15–25 %) genom elenergiproduktion i enheter för samproduktion som utnyttjar värmen.
- (42) Effektiviteten för miljögodkända kraftvärmeverk fastställs så att den uppfyller effektivitetskriterierna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/8/EG av den 11 februari 2004 om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi och om ändring av direktiv 92/42/EEG ⁽¹⁾.
- (43) Slovenien har visat att produktionskostnaderna för elenergi i miljögodkända kraftvärmeverk i samtliga fall är högre än stödordningens inköspriser, att utbetalningarnas nettonuvärde är lägre än investeringskostnaderna och att avkastningen på investeringarna är lägre än 4,20 % (se de sista tre raderna i tabellerna ovan). I beräkningen inräknas vinster från värmeanvändningen.

⁽¹⁾ EUT L 52, 21.2.2004, s. 50.

Försörjningstrygghet

- (44) Slovenien har infört en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse på området tryggad försörjning av elenergi. Enligt artikel 11.4 i direktiv 2003/54/EG skall den tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse grunda sig på produktion av elenergi med användning av inhemska källor av fossilt bränsle. I det syftet används årligen 600 000 ton brunkol för elenergiproduktion. Brunkol är det enda fossila bränsle som finns i Slovenien. Eftersom brunkol används mest effektivt i en av Trbovljes enheter (TET 2 som ligger nära brunkolsgruvan) är det det kraftverket som får uppfylla kravet. Man har beslutat att den mängden elenergi får köpas genom systemet för garanterat inköp.
- (45) Motsvarande mängd elenergi köps in till priser som fastställs årligen av myndigheterna, med hänsyn till produktionskostnaderna för elenergi på kraftverket Trbovlje. I inköpspriset ingår inte någon vinst.
- (46) Slovenien har utarbetat följande tabell med beräknat stöd till företaget under tidigare år:

Tabell 4

Beräknat stöd

	7.-12.2001	2002	2003	2004
Kvantitet (GWh)	254,3	562,2	563,4	563,0
Inköpspris (SIT/kWh)	17,00	15,36	15,34	16,59
Inköpskostnader (i tusen SIT)	4 323 943	8 636 245	8 644 855	9 339 836
Försäljningspris (SIT/kWh)	7,13	5,97	7,60	7,71
Kostnad såld energi (i tusen SIT)	1 813 111	3 357 073	4 281 840	4 340 040
Stöd (i tusen SIT)	2 510 832	5 279 172	4 363 015	4 999 795
Stödnivå (SIT/kWh)	9,87	9,39	7,74	8,88

- (47) Det är i princip också möjligt att använda inhemska brunkol på kraftverket Šoštanj som omfattar fem enheter varav två är nya och utrustade med anläggningar för rökgasrening och tre äldre utan reningsutrustning. På de enheterna förbränns kol från närläggna kolgruvor, men under vissa omständigheter kan man också förbränna brunkol där. De båda nya enheterna använder fullt ut brunkol från den närläggna kolgruvan. Kolgruvans kapacitet räcker mer eller mindre för dessa två enheter. Förbränning av brunkol skulle endast kunna ske i de tre äldre enheterna som inte används fullt ut och därför har viss driftskapacitet kvar. Detta alternativ innebär dock följande svårigheter:
- i) Järnvägstransport av brunkolen från Trbovlje till Šoštanj skulle kosta runt 5 euro/ton. Med tanke på att den planerade brunkolsproduktionen uppgår till 600 000 ton per år i den nationella energibalansen, skulle detta innebära en kostnad på tre miljoner euro/år.
 - ii) Med kolförbränningen skulle svaveldioxidutsläppen öka med 30 000 ton/år, eftersom enheterna 1, 2 och 3 på kraftverket Šoštanj inte är utrustade med någon rökgasrening och slovensk brunkol innehåller 2,2–2,5 % svavel.
 - iii) Eftersom enheterna 1, 2 och 3 på kraftverket Šoštanj har väsentligt mycket sämre termodynamisk verkningsgrad jämfört med Trbovlje, skulle förbränning av samma mängd brunkol i de tre enheterna på Šoštanj i stället för i Trbovlje vid elenergiproduktion leda till en ökning av koldioxidutsläppen med nästan 15 %.
- Detta faktum innebär att förbränning av brunkol i enheterna på Šoštanj inte kan motiveras ekonomiskt.

(48) Den enda återstående möjligheten att förbränna brunkol är i kraftvärmeverket TE-TOL i Ljubljana som fram till 2000 hade brunkol som sin huvudsakliga energikälla. Eftersom enheterna på TE-TOL inte har något renings-system med rökgas kan man inte längre förbränna slovensk brunkol där eftersom den innehåller 2,2–2,5 % svavel. Av denna orsak slutade man förbränna inhemsk brunkol på TE-TOL och nu förbränns enbart importerad indonesisk kol som innehåller väsentligt mycket mindre svavel (under 0,5 %). För detta behövs inte någon svavelrening med rökgas. Det vore alltför kostsamt att bygga en anläggning för rökgasrening på TE-TOL.

(49) Slovenien har åtagit sig att se till att statligt stöd för försörjningstrygghet betalas för högst 15 % av den totala primärenergi som behövs för att producera energi i Slovenien under ett kalenderår.

Kumulering

(50) Systemet med obligatoriskt köp innebär att endast en del av avskrivningskostnaderna för de miljögodkända producenterna täcks.

(51) Enligt reglerna om tilldelning av anslag för främjande av förnybara energikällor, effektiv energianvändning och kraftvärme⁽¹⁾ får investeringsstöd betalas till kraftverk som använder förnybar energi samt till kraftvärmeverk. Emellertid avskaffades stödet till den typen av kraftverk i reglerna om tilldelning av medel för främjande av effektiv användning av energi och användning av förnybara energikällor⁽²⁾. Det har beviljats undantag för kraftverk som inte är anslutna till den offentliga nätet och som inte omfattas av stödordningen och för kraftverk med en kapacitet på upp till 10 MW som använder förnybara energikällor och ny eller föråldrad teknik som, på grund av höga produktionskostnader för elenergi, är i en situation där inköpspriset för elenergi inte är högt nog för att investeringar skall löna sig. Den typ av energi som är stödberättigande fastställs i regelbundet återkommande anbudsförfaranden.

(52) För att förhindra alltför stor kumulering fastställs det i artikel 14 i lagen om regler för fastställande av priser och

inköp av elenergi från miljögodkända producenter att miljögodkända producenter som får stöd av vilken typ det vara månade för att bygga ett kraftverk skall få en motsvarande minskning av det garanterade inköpspriset.

(53) Enligt den artikeln skall en miljögodkänd producent av elenergi deklarerat hur mycket stöd som man har erhållit då kraftverket byggdes, när ett avtal undertecknas om försäljning av elenergi till det företag som driver det nät till vilket producenten är ansluten. Det deklarerade beloppet används som grund för beräkning av minskningar av det garanterade inköpspriset. På grundval av dessa bestämmelser skall det garanterade inköpspriset för kraftverk (beroende på typ av kraftverk och uppskattad effekt) minskas med 5 % för varje 10 % statligt stöd som erhållits jämfört med hur mycket som investerats i kraftverket.

(54) Lagens bestämmelser bygger på antagandet att det fullständiga garanterade inköpspriset för elektricitet från miljögodkända producenter täcker fasta och löpande kostnader. I genomsnitt torde förhållandet mellan fasta och löpande kostnader vara 50:50.

(55) Slovenien har åtagit sig att anpassa regeln om nedsättning så att den mer exakt passar uppdelningen mellan fasta och rörliga kostnader beroende på teknik.

Medlemsstaternas åtaganden

(56) Slovenien har åtagit sig att förbereda ändringar av lagen om elenergi från förnybara energikällor och kraftvärmeverk i syfte att ändra stödordningens finansieringssystem. För att ordningen skall bli förenlig med artiklarna 25 och 90 i EG-fördraget krävs följande ändringar:

i) Metoden att samla in stödmedel skall ändras till schablonbelopp för anslutning, oberoende av den förbrukade energins mängd och källa. När schablonbeloppet fastställs måste anslutningseffekten (säkringseffekt) och spänningsnivån beaktas för en viss konsument eller konsumentgrupp.

⁽¹⁾ Sloveniens officiella tidning nr 74/01.

⁽²⁾ Sloveniens officiella tidning nr 49/03.

ii) Från Sloveniens anslutning till Europeiska unionen till införandet av det nya sättet att samla in medel skall Slovenien se till att importörerna av grön elenergi kan ansöka om ersättning av avgiften som finansierar stödet till förnybar energi på villkor att de kan visa att deras importerade energi verkligen är grön. Kraven på dokumentation som bevisar den importerade gröna energins ursprung grundar sig på gemenskapens system för ursprungsintyg. För att förhindra konstlat höga deklARATIONER som gemenskapens system för ursprungsintyg inte är skyddat mot i tillräckligt hög grad skall begränsningar införas för ersatta belopp per distributör. Ett liknande system kommer att införas för elenergi från kraftvärmeverk på grundval av gemenskapens system för ursprungsintyg för kraftvärmeverk.

7. UTVÄRDERING

7.1 Gällande gemenskapsdirektiv om elproduktion

- (57) Elenergiproduktion omfattas av flera gemenskapsdirektiv, bl.a. direktiv 2003/54/EG, 2001/77/EG och 2004/8/EG.
- (58) Följande föreskrivs i artikel 3.2 i direktiv 2003/54/EG: "Medlemsstaterna får med beaktande fullt ut av tillämpliga bestämmelser i fördraget, särskilt artikel 86 i detta, för att tillgodose det allmänna ekonomiska intresset ålägga företag som bedriver verksamhet inom elsektorn att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, vilka kan avse tillförlitlighet, inbegripet försörjningstrygghet, regelbundenhet i leveranserna, kvalitet och pris samt miljöskydd, inbegripet klimatskydd och energieffektivitet."
- (59) Följande föreskrivs i artikel 11.4 i direktiv 2003/54/EG: "En medlemsstat får med hänsyn till försörjningstryggheten bestämma att produktionsanläggningar som använder inhemska källor för primärenergi skall prioriteras i en utsträckning som inte under något kalenderår överstiger 15 % av den totala mängd primärenergi som behövs för att producera den el som förbrukas i den berörda medlemsstaten."
- (60) I direktiv 2001/77/EG fastställs nationella vägledande mål för elförbrukning från förnybara källor. I artikel 3 fastställs följande:

"1. Medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att främja en ökad användning av el producerad från

förnybara energikällor i enlighet med de nationella vägledande mål som avses i punkt 2. Dessa åtgärder skall stå i proportion till det uppställda målet.

2. Senast den 27 oktober 2002 och därefter vart femte år skall medlemsstaterna anta och offentliggöra en rapport med nationella vägledande mål för den framtida användningen av el producerad från förnybara energikällor uttryckt som en procentuell andel av elanvändningen för de följande tio åren. I rapporten skall också redogöras för de åtgärder som vidtagits och som planeras på nationell nivå för att uppnå dessa nationella vägledande mål. När målen fram till 2010 fastställs skall medlemsstaterna

— ta hänsyn till de referensvärden som återfinns i bilagan, och

— se till att dessa mål är förenliga med de nationella åtaganden som gjorts i samband med gemenskapens åtaganden rörande klimatförändringar i enlighet med Kyoto-protokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar."

- (61) I bilagan till direktiv 2001/77/EG, i dess ändrade lydelse genom Sloveniens anslutningsakt, fastställs det nationella målet för Slovenien till 33,6 %.

7.2 Bedömning av stöd till grön el och kraftvärmeverk

7.2.1 Förekomsten av stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget

- (62) För att en åtgärd skall klassas som statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget måste den ge en specifik konkurrensfördel så att den påverkar eller hotar konkurrensen och handeln mellan medlemsstater, samt innefatta statliga medel.
- (63) Det är klart att ordningen är specifik på så sätt att den omfattar endast vissa kraftverk. Det är också uppenbart att den ger en fördel till dessa kraftverk, eftersom syftet med systemet är att göra det möjligt för dessa kraftverk att sälja sin elenergi till ett pris som är högre än marknadspriset.

- (64) Elenergi utväxlas mellan medlemsstaterna. Genom direktiv 2003/54/EG fulländas den inre marknaden för el, som först infördes genom direktiv 96/92/EG. Sloveniens nät är framför allt anslutet till Österrikes och Italiens. Slovenien utväxlar sålunda elenergi med sina grannar. År 2004 importerade Slovenien 6 314 GWh elenergi och exporterade 7 094 GWh ⁽¹⁾. Åtgärden påverkar således handeln mellan medlemsstaterna.
- (65) Kommissionen noterar även att Slovenien inte uttrycker några tvivel om uppfyllandet av de tre nämnda kriterierna.
- (66) När det gäller det fjärde kriteriet, statliga medel, kan kommissionen inte hålla med Slovenien om att systemet motsvarar det som domstolen granskade i ärendet *PreussenElektra*.
- (67) Det finns skillnader mellan systemen när det gäller finansieringen. För *PreussenElektra* finansierades feed-in-tariffsystemet direkt av privata elleverantörer som var tvungna att köpa el till ett högre pris än marknadspriset från producenter av el från förnybara källor. I det slovenska fallet finansieras kostnaderna i feed-in-tariff-systemet genom en skattelikhande avgift.
- (68) Med beaktande av detta noterar kommissionen att ordningen finansieras via inkomster från en avgift som ålagts av staten. Intäkterna från avgiften överförs sedan till ett konto som används av myndigheterna, till skillnad från i exemplet *PreussenElektra*. Myndigheterna fördelar sedan medlen på kontot enligt ett lagstadgat fördelningsschema.
- (69) Enligt kommissionens praxis ses intäkterna från sådana avgifter som statligt stöd ⁽²⁾. Denna praxis är i linje med domstolens prejudikat, enligt vilket intäkter från statligt införda avgifter som överförs till statliga fonder och används till fördel för vissa företag anses som statliga tillgångar. (Se domstolens domar i målen C-173/73 ⁽³⁾ och C-78/79 ⁽⁴⁾.)
- (70) I domen i målet *Pearle* ⁽⁵⁾ beslutade domstolen att intäkterna från de skattelikhande avgifterna som påfördes medlemmarna av en myndighetskontrollerad styrelse inte kunde ses som statliga medel. Avgiften fastställdes av branschstyrelsen i optiksektorn och togs ut från samtliga av sektorns medlemmar. Den användes för att finansiera reklamkampanjer för sektorn, dvs. samma medlemmar som betalade avgiften.
- (71) Domstolen beslutade att åtgärden inte utgjorde statligt stöd eftersom beslutet att införa avgiften inte fattades av staten och eftersom intäkterna från avgiften inte var statliga medel.
- (72) I motsats till det system som domstolen granskade är statens ansvar mycket tydligt i det fall som granskas här, eftersom det är staten själv som genom lagstiftning skapat avgiften.
- (73) Kommissionen anser att medlens ursprung skiljer sig från ursprunget för de medel som nämns i domen, eftersom pengarna inte samlas in från avgifter från företag som drar fördel av åtgärden, utan från samtliga elförbrukare, både dem som omfattas av ordningen och deras konkurrenter. Sådan finansiering skulle inte kunna uppnås av en företagssammanslutning av den typ som förekommer i domstolens dom. Detta avslöjar ordningens skattelikhande natur, som bara kan uppnås när staten står bakom.
- (74) Kommissionen anser att denna skillnad räcker för att man skall kunna dra slutsatsen att det rör sig om statligt stöd i detta ärende.

7.2.2 Stödets laglighet

- (75) Stödordningen infördes innan Slovenien anslöt sig till EU. Den huvudsakliga rättsliga grunden för ordningen är energilagen från 1999. Definitionen av begreppet miljögodkända producenter som används i ordningen, fastställdes 2001 i beslutet om villkor för miljögodkännande av elenergiproducenter ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Källor: Internationella energiorganisationen. http://www.iea.org/Textbase/stats/electricitydata.asp?COUNTRY_CODE=SI

⁽²⁾ Se ärende N 161/04 – Portugal – EUT C 250, 8.10.2005, s. 9.

⁽³⁾ Dom av den 2 juli 1974 i mål C-173/73 – Italien mot kommissionen.

⁽⁴⁾ Dom av den 22 mars 1997 i mål C-78/79 – Steinike mot Förbundsrepubliken Tyskland.

⁽⁵⁾ Domstolens dom av den 15 juli 2004 i mål C-345/02.

⁽⁶⁾ Sloveniens officiella tidning nr 29/01 och 99/01.

(76) Statens finansiella exponering genom ordningen hade inte fastställts vid tidpunkten för anslutningen. Ordningen har inte något begränsat eller i förväg definierat antal stödmottagare. Alla kraftverk som uppfyller de tekniska kraven i det ovan nämnda beslutet kan få stöd. Detta innefattar i synnerhet alla nya miljögodkända kraftverk som anslutits till nätet efter Sloveniens anslutning. Statens exponering för varje enskild stödåtgärd inom ordningen kan inte vara känd i förväg eftersom den är avhängig av skillnaden mellan det statliga fasta inköpspriset för kraftverket och det genomsnittliga marknadspriset, som varierar på ett oförutsägbart sätt. Slovenien framhåller att den faktiska börda som staten bär för ordningen endast kan vara känd i slutet av det år då ordningen tillämpas.

(77) Med beaktande av detta anser kommissionen att ordningen fortfarande kan tillämpas efter Sloveniens anslutning till EU.

(78) Kommissionen noterar att resonemanget ovan lades fram redan i beslutet om att inleda förfarandet och att Slovenien inte motsade det då.

(79) I akten för Tjeckiens, Estlands, Cyperns, Lettlands, Litauens, Ungerns, Maltas, Polens, Sloveniens och Slovakien anslutning till Europeiska unionen (nedan kallad "anslutningsakten" nämns de stödkategorier som vid anslutningen skall anses som förekommande stöd enligt artikel 88.1 i EG-fördraget:

— Stödåtgärder som införts före den 10 december 1994. Ordningen började tillämpas 2001 och faller sålunda inte i denna kategori.

— Stödåtgärder i tillägget till bilaga IV i anslutningsakten. Ordningen ingår inte i denna förteckning och faller sålunda inte i denna kategori.

— Stödåtgärder som kommissionen, efter det s.k. interimsförfarandet, inte har några invändningar mot.

Allt stöd som fortfarande tillämpas efter anslutningsdagen och som inte uppfyller villkoren ovan skall anses

som nytt stöd vid anslutningen vid tillämpning av artikel 88.3 i EG-fördraget.

(80) Ordningen faller inte under någon av de ovan nämnda kategorierna. Det måste därför behandlas som nytt stöd vid anslutningen för tillämpning av artikel 88.3 i EG-fördraget. Stödet har inte anmälts till kommissionen och måste därför ses som olagligt stöd enligt artikel 1.f i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget ⁽¹⁾.

7.2.3 Stödets förenlighet med EG-fördraget

(81) Kommissionen noterar att ordningen består av tre delar eftersom den ger stöd till tre olika typer av mottagare. För de första två grupperna, dvs. Gröna elproducenter och effektiva samproduktionskraftverk är det miljöskydd som är Sloveniens mål. Stöd för den tredje gruppen stödmottagare, dvs. kraftverket Trbovlje, syftar till att bibehålla en viss försörjningstrygghet när det gäller elenergi.

(82) Med tanke på åtgärdernas olika syften bör de olika delarna bedömas separat.

Är stödet till producenter av grön el förenligt med miljöriktlinjerna?

(83) Kommissionen gjorde en bedömning av huruvida stödmekanismen för kraftverk som producerar grön el är förenlig med miljöriktlinjerna, särskilt punkt 58 ff., och kom fram till följande:

(84) Kommissionen noterar att ordningens definition av förnybara energikällor överensstämmer med den i direktiv 2001/77/EG. Ordningen är därför förenlig med punkt 6 sjätte stycket i miljöriktlinjerna och punkt 58 ff. kan tillämpas.

⁽¹⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

- (85) Som fastställs i punkt 59 första stycket i miljöriktlinjerna får medlemsstaterna kompensera för skillnaden mellan produktionskostnaderna för förnybar energi och marknadspriset för energitypen i fråga. Den typen av kompensation får endast avse extra produktionskostnader för miljövänlig elproduktion jämfört med produktionskostnader för energi från konventionella energikällor. Stödet får endast täcka avskrivningskostnader för anläggningen och, under förutsättning att medlemsstaten kan visa att så är nödvändigt, en rimlig kapitalavkastning.
- (86) Slovenien har som beskrivs ovan beräknat kompensationsen i form av fasta avgifter (feed-in-tariffs) för energi som beviljats stöd. I lagen fastställs objektiva metoder för hur stödnivån skall beräknas. Enligt uppgifterna ovan kommer stödet inte att överskrida avskrivningskostnaderna plus en rimlig kapitalavkastning. Stödet kommer att beviljas enbart för en tioårsperiod, eftersom det är den tid som avtalen mellan nätoperatörer och producenter av grön el är giltiga. Perioden är kortare än den vanliga avskrivningsperioden på 15 år för den typen av kraftverk. Kommissionen bekräftar att i alla fallen är produktionspriserna för ett miljögodkänt kraftverk högre än både marknadspriserna och det garanterade inköpspriset. Skillnaderna mellan marknadspriset och produktionskostnaderna för grön el är för samtliga kraftverk högre än stödutbetalningarna.
- (87) I punkt 59 andra stycket i miljöriktlinjerna föreskrivs att man vid fastställandet av driftsstödet skall ta hänsyn till eventuellt investeringsstöd till företaget för det nya kraftverket. Slovenien informerade kommissionen efter beslutet om att inleda ett förfarande att endast ett begränsat antal producenter av el från förnybara källor fick investeringsstöd utöver driftsstödet i fråga. Slovenien införde lagstiftning enligt vilken mottagare av investeringsstöd är skyldiga att deklarerat beviljat stödbelopp innan de matar in sin el i nätet till fasta priser.
- (88) När investeringsstöd har beviljats sänks feed-in-tariff-priset. Sänkningen motsvarar halva beloppet av det beviljade investeringsstödet. Även om den fasta delen teoretiskt sett kan leda till en överkompensation för tekniker med låga driftskostnader har Slovenien visat att det, i de ytterst få fall där investeringsstöd i praktiken har kombinerats med stödordningen, inte har skett någon överkompensation. Orsaken är det faktum att Slovenien för närvarande inte har några kraftverk för förnybar energi med låga driftskostnader, som vindkraftverk.
- (89) Slovenien har åtagit sig att vid framtida tillämpning av ordningen vid behov anpassa den proportionerliga sänkningen så att ingen överkompensation sker, i enlighet med punkt 59 andra stycket i miljöriktlinjerna.
- (90) Kommissionen anser att Slovenien har kunnat visa att det stöd som beviljats enligt åtgärden inte kommer att överskrida de extra produktionskostnaderna för de förnybara energikällor för vilka stöd betalas ut. Åtgärden är därför förenlig med punkterna 58 ff. i miljöriktlinjerna.
- Är stödet till kraftvärmeverk förenligt med miljöriktlinjerna?*
- (91) Kommissionen gjorde en bedömning av huruvida stödmekanismen för kraftvärmeverk är förenlig med miljöriktlinjerna, särskilt punkterna 66 och 67, och kom fram till följande:
- (92) För det första ser kommissionen att enligt punkt 66 i miljöriktlinjerna överskrider driftskapaciteten för de kraftvärmeverk som omfattas av ordningen de referensvärden som fastställs i direktiv 2004/8/EG. Slovenien kommer att uppdatera referensvärden enligt direktivet. Kraftvärmeverken som omfattas av ordningen uppfyller därför kraven för stödberättigande enligt punkt 31 i miljöriktlinjerna.
- (93) Som framgår av upplysningar från Slovenien är den genomsnittliga kostnaden för att producera el i kraftvärmeverk i samtliga fall högre än det garanterade inköpspriset⁽¹⁾. I beräkningarna ingår också intäkter från produktion och försäljning av värme. Kommissionen anser därför att stödbeloppet beräknas i enlighet med punkt 66 i miljöriktlinjerna.
- (94) Slovenien har informerat kommissionen om att stödet till kraftvärmeverken beviljas enligt samma regler som det till producenter av grön el. Eftersom dessa regler visade sig vara förenliga med miljöriktlinjerna anser kommissionen att även stödet till kraftvärmeverk skall anses förenligt med punkt 66 i miljöriktlinjerna.

⁽¹⁾ Se de tre nedersta raderna i tabellerna ovan.

Är finansieringsmekanismen för producenter av grön el och för kraftvärmeverk förenlig med artiklarna 25 och 90 i EG-fördraget?

- (95) Kommissionen noterar att införandet av en avgift för både inhemskt producerad och importerad grön el till fördel för enbart den inhemskt producerade gröna elen tidigare kan ha inneburit en diskriminering av importerad grön el. Slovenien har emellertid åtagit sig att införa en möjlighet att kompensera avgiften på importerad grön el. Kommissionen noterar att kompensationen huvudsakligen kommer att baseras på gemenskapens system för ursprungsgaranti. Genom att tillämpa ytterligare krav kommer medlemsstaten att skydda systemet mot konstlat höga importdeklarationer. Vid bedömningen av huruvida dessa krav är proportionerliga beaktade kommissionen riskerna för konstruerade deklarationer och det faktum att Sloveniens marknad är liten (vilket innebär att sådana deklarationer kan få stora effekter på stödsystemet). Kommissionen anser därför att Slovenien har vidtagit lämpliga åtgärder för att motverka den diskriminering som kan ha skett tidigare.
- (96) Kommissionen noterar att Slovenien har åtagit sig att genomföra den nya finansieringsmekanismen som baserar sig på en anslutningsavgift som kommer att vara oberoende av den faktiska förbrukningen av inhemskt producerad eller importerad grön el. Denna nya mekanism kommer inte att diskriminera den importerade gröna elen.

Slutsats rörande stödet till grön el och kraftvärmeverk

- (97) Med beaktande av ovanstående uppfyller stöden till producenter av grön el och till kraftvärmeverk kriterierna i miljöriktlinjerna. Eftersom det räcker att stödet är förenligt med den gemensamma marknaden anser kommissionen att det inte behövs någon analys av huruvida stödet är förenligt med andra bestämmelser, även om denna aspekt togs upp i beslutet att inleda ett förfarande.

7.3 Bedömning av stödet till kraftverket Trbovlje

- (98) Slovenien anser att stödet till kraftverket Trbovlje utgör en ersättning för kostnaderna för tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse på området tryggad försörjning av elenergi.
- (99) En ersättning för kostnader för en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse kan få omfattas av ett undantag från principen om förbud mot statligt stöd. I vissa fall är en sådan typ av ersättning inte ens statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget. I domen av den 24 juli 2003 i mål

C-280/00 ⁽¹⁾ (nedan kallad "Altmark-domen") fastställde domstolen fyra villkor för att statligt stöd som syftar till att ersätta kostnader för en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse inte skall anses som statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget.

- (100) Kommissionen har granskat stödet till Trbovlje mot bakgrund av dessa fyra villkor.
- (101) **Första villkoret:** "[D]et mottagande företaget [skall] faktiskt ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, och dessa skyldigheter skall vara klart definierade."
- (102) Kommissionen noterar att enligt slovensk lag skall kraftverket Trbovlje stå för försörjningstryggheten med el. Lagen refererar direkt till direktiv 2003/54/EG, särskilt artiklarna 3.2 och 11.4.
- (103) Kommissionen har redan i flera beslut kommit fram till att artikel 11.4 i direktiv 2003/54/EG, jämförd med artikel 3.2 i samma direktiv kan tolkas som en grund för allmännyttiga tjänster på området försörjningstrygghet ⁽²⁾. Enligt artikeln får det röra sig om högst 15 % av den totala mängd primäre energi som behövs för att producera den el som förbrukas i den berörda medlemsstaten. Slovenien har åtagit sig att begränsa omfattningen av stödet till Trbovlje så att gränsen respekteras, med beaktande även av det stöd som beviljats för samma syfte utanför ordningen och som behandlas i beslutet. Skyldigheten gäller endast till år 2009.
- (104) Kommissionen är således av den åsikten att det första villkoret är uppfyllt.
- (105) **Andra villkoret:** "[D]e kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas [skall] vara fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt."

⁽¹⁾ Domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg in Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH.

⁽²⁾ Se kommissionens beslut i ärendena N 34/99 (EGT C 5, 8.1.2002, s. 2), NN 49/99 (EGT C 268, 22.9.2001, s. 7) och N 6/A/2001 (EGT C 77, 28.3.2002, s. 26).

- (106) I det fall som behandlas är stödet i form ett fast inköpspris. Varje år publicerar regeringen ett beslut om den mängd el som omfattas av inköpsgarantin och om inköpspriset för elen. Priset fastställs enligt en metod som medger öppenhet och insyn med en förteckning över stödberättigande kostnader som endast omfattar kraftverkets produktionskostnader.
- (107) Kommissionen är således av den åsikten att det andra villkoret är uppfyllt.
- (108) **Tredje villkoret:** "[Ersättningen får] inte överstiga vad som krävs för att täcka hela eller delar av de kostnader som har uppkommit i samband med skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid har erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av dessa skyldigheter."
- (109) Inköpspriset fastställs så att det endast omfattar kostnaderna för att producera den förväntade mängden el. Ingen vinst ingår i detta.
- (110) Kommissionen är således av den åsikten att det tredje villkoret är uppfyllt.
- (111) **Fjärde villkoret:** "[N]är det företag som ges ansvaret för att tillhandahålla de allmännyttiga tjänsterna i ett konkret fall inte har valt ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande som gör det möjligt att välja den anbudsgivare som kan tillhandahålla dessa tjänster till den lägsta kostnaden för det allmänna, [skall] storleken av den nödvändiga ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag som är utrustat med transportmedel som är lämpliga för att fullgöra den allmänna trafikplikt som ålagts det skulle ha åsamkats vid fullgörandet av [den allmännyttiga tjänsten], med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av [den allmännyttiga tjänsten]."
- (112) Trbovlje valdes inte ut inom ramen för ett offentligt upphandlingsförfarande. Kommissionen noterar emellertid att Slovenien har visat att valet av Trbovlje möjliggjorde de lägsta kostnaderna för tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse, med beaktande av de faktiska och juridiska omständigheter som förelåg i detta fall. I detta fall består tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse i att tillhandahålla nationell försörjningstrygghet fram till 2009 genom användning av inhemska primära energibränslekällor som inte under något kalenderår för överskrida 15 % av den totala primärenergi som behövs för Sloveniens elförbrukning.
- (113) I det aktuella läget finns det högst två kraftverk i Slovenien som skulle ha kunnat klara av att leverera denna tjänst av allmänt ekonomiskt intresse, nämligen Šoštanj och Trbovlje.
- (114) Om något av de andra kraftverken skulle ha använts, skulle det ha varit nödvändigt att utrusta dessa med rökgasrening, vilket vore en oekonomisk lösning. Två enheter på Šoštanj som kan använda inhemskt bränsle går redan på sin fulla kapacitet på inhemsk brunkol. Det vore inte ekonomiskt att öka deras maximala förbränningskapacitet för inhemskt bränsle, eftersom kraftverket då skulle behöva byggas ut eller moderniseras genom installation av rökgasrening. De slovenska myndigheterna har tagit med de båda enheternas produktion i beräkningen av den gräns på 15 % som nämns i skäl 112. Av denna anledning var Trbovlje det enda kraftverk som kunde klara av att leverera tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse. Stödet till Trbovlje omfattar endast den del på 15 % som Šoštanj inte kan omfattas av.
- (115) Slovenien har således valt det mest ekonomiska och effektiva sättet att klara tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse som består i att producera el med inhemskt bränsle. Med beaktande av att compensationen för tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse inte omfattar någon vinst anser kommissionen att kravet på tjänst av allmänt ekonomiskt intresse har uppfyllts till minsta möjliga kostnad för gemenskapen. Ett öppet anbuds förfarande skulle inte ha lett till en billigare lösning. På kort sikt (fram till 2009) skulle en modernisering av befintliga kraftverk eller byggande av nya, mer effektiva kraftverk (om detta skulle vara möjligt) ha medfört höga investeringskostnader och vilken anbudsgivare som helst skulle ha begärt ersättning med åtminstone en rimlig vinst genom avkastning på investerat kapital. Detta skulle ha lett till att ett högre kompensationsbelopp skulle ha beviljats den aktör som givits uppdraget att leverera tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse.
- (116) Kommissionen noterar också att det inte finns något som tyder på att Trbovlje inte drivs som ett välskött företag eller att det skulle vara särskilt ineffektivt. Kommissionen noterar att företaget redan i samband med Sloveniens ekonomiska omvälvning omstrukturerade sin verksamhet, särskilt genom att stänga äldre, mindre effektiva och omoderna enheter samt minska ner på personalen. Det bör också påpekas att compensationen för leverans av tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse i vilket fall som helst inte innefattar någon vinst.

- (117) Slutligen noterar kommissionen att kraftverket Trbovlje till följd av tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse inte kommer att kunna utnyttja effekterna av den nya omgången av systemet för utsläppshandel för 2008–2012 för ytterligare inkomster eller vinst på samma sätt som ett liknande företag skulle kunna. Det är staten som ålägger Trbovlje att producera el som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse. Till skillnad från kraftverk som fritt säljer sin elektricitet på marknaden har Trbovlje därför inte möjlighet att sluta producera el och på koldioxidmarknaden sälja de rättigheter som kraftverket fick gratis utan att behöva köpa motsvarande antal rättigheter för att uppfylla sina skyldigheter att avstå. Detta påverkar inte kraftverkets ökning av effektiviteten i linje med de incitament som skapats genom utsläppssystemet för att frigöra extra rättigheter som det skulle kunna sälja samtidigt som man uppfyller sin skyldighet att producera en viss mängd energi.
- (118) Resonemanget ovan bygger på förutsättningen att brunkol för närvarande är den mest ekonomiska källan till inhemskt bränsle för elproduktion i Slovenien. Kommissionen anser att detta är fallet i dagens läge och på kort sikt.
- (119) Kommissionen noterar emellertid också att vissa elproduktionsmetoder som använder förnybara och inhemska bränslekällor har kostnader som inte är så värst mycket högre än dem för brunkol. Detta gäller större biomassakraftverk vars produktionskostnader enligt Slovenien i genomsnitt uppgår till 18,18 SIT/MWh, vilket är drygt 10 % mer än kostnaderna för kraftverket Trbovlje.
- (120) Kommissionen noterar därför att resonemanget i detta beslut grundar sig på de speciella fakta som föreligger i fallet, i synnerhet faktumet att Trbovljes skyldighet att leverera tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse upphör 2009. På längre sikt, när kostnaderna för förnybara bränslekällor har sjunkit och den totala kapaciteten för kraftverk med sådana källor har ökat, kan situationen förändras.
- (121) Kommissionen tar dessutom hänsyn till att tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse grundar sig på en gemenskapsrättsakt, direktiv 2003/54/EG. Särdragen för skyldigheten att tillhandahålla tjänsten av allmänt intresse, nationell försörjningstrygghet, kan tolkas som att den tjänsteleverantör som utses måste befinna sig inom landets gränser.
- (122) Kommissionen anser därför att den metod som Slovenien använde för att fastställa den kompensationen till

Trbovlje garanterar att tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse levereras till lägsta möjliga kostnad för gemenskapen fram till 2009. I de särskilda juridiska och faktiska omständigheter som råder i fallet tycks kompensationen inte överskrida den som ett genomsnittligt och välskött företag skulle ha begärt för samma tjänst. Kommissionen anser därför att det fjärde villkoret är uppfyllt, med beaktande av det faktum att skyldigheten att leverera tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse upphör i slutet av 2009. Tidsbegränsningen ger också Slovenien möjlighet att begrunda huruvida man önskar övergå till renare kolteknik för användning av brunkol eller övergå till biomassa eller annat mer miljövänligt bränsle, i linje med Europeiska unionens energipolitik ⁽¹⁾.

- (123) Mot bakgrund av ovanstående drar kommissionen slutsatsen att stödet till kraftverket Trbovlje under de särskilda omständigheter som föreligger uppfyller de fyra villkoren i Altmarkdomen och således inte utgör stöd enligt innebörden i artikel 87.1 i EG-fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det stöd som beviljas elproducenter som använder förnybara primärenergikällor enligt definitionen i Sloveniens energilag är förenligt med artikel 87.3 c i EG-fördraget.

Artikel 2

Det stöd som beviljas elproducenter som använder kraftvärmeverk enligt definitionen i Sloveniens energilag är förenligt med artikel 87.3 c i EG-fördraget.

Artikel 3

Det stöd som beviljas kraftverket Trbovlje enligt definitionen i Sloveniens energilag utgör inte statligt stöd enligt definitionen i artikel 87.1 i EG-fördraget.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Republiken Slovenien.

Utfärdat i Bryssel den 24 april 2007.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen

⁽¹⁾ Se energipaketet från januari 2007, särskilt KOM(2006) 843 slutlig.